

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!
N:4 (67221)
2019-yil 28-yanvar

www.tongyulduzi.uz

ISSN - 2010-6092

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqsa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

DOG'ISTONDAN UCHGAN TURNALAR

2-bet

SEN MA'RIFAT ILDIZI!!

Yurtimiz osmonida,
Porlagan «Tong yulduzi»!
Barcha ijodkorlarning,
Aytaq nurlı so'zi.

Sport-u san'at, bilim,
Har sohada ilg'orlar.
Sahifalar qatida,
Jilmayar do'st-u yorlar.

Hikmatli hikoyalar,
Fikrimizni oshirar.
Goho boshqotirmalar,
Aqlimizni shoshirar.

Inglizcha o'qishga,
Beradi katta yordam.
Shuning uchun gazetani,
Qo'ldan qo'yaymiz har dam.

Kundan kun chorlayvergin,
Qadrdon «Tong yulduzi»!
Yaxshi kitoblar kabi,
Sen ma'rifat ildizil!

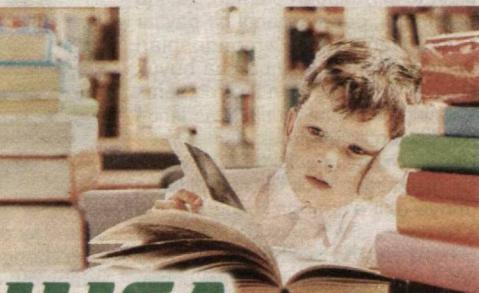
Mohinabonu RUSTAMOVA,
Buxoro viloyati,
Shofirkon tumanidagi
40-umumta'llim
maktabining
3-sinf o'quvchisi

YULDUZINGIZ CHARAQLAB TURSIN!

4-bet

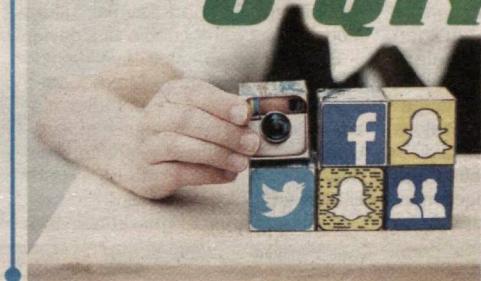

GERMANIYA
MAKTABLARI:
ular haqida nimalarni
bilasiz?

YILIGA
NECHTA
KITOB
O'QIYSIZ?

8-bet

Tahririyatdan: Aziz o'quvchilar!

Siz mashhur avar shoiri Rasul Hamzatovni yaxshi bilasiz. Uning she'rлari, dostonlari, ayniqsa, «Mening Dog'istonim» nomli kitobi O'zbekistonda ham sevib o'qiladi. U garchi avar tilida ijod qilgan bo'lsa-da, uning she'rлari rus tili orqali dunyoning juda ko'p tillariga tarjima qilingan. Rasul Hamzatov taniqli o'zbek shoirlari Zulfiya, Shukrullo, Erkin Vohidov, Abdulla Oripovlar bilan qalin do'st bo'lgan. Uning birgina «Turnalar» she'riga jahonning turli mamlakatlarda elikdan ortiq yodgorliklar o'rnatilgan. Toshkent viloyati, Chirchiq shahridagi obida ham ana shu she'r ta'sirida yaratilgan. Yaqinda O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisining birinchi o'rnbosari, taniqli shoir va tarjimon Minhojiddin Mirzo Rossiya Federatsiyasi Dog'iston Respublikasi Madaniyat vazirligi, Dog'iston Yozuvchilar uyushmasi taklifiga asosan, Rasul Hamzatov tavalludining 95 yilligi, XXXII Xalqaro «Oq turnalar kuni» festivalida ishtirok etdi.

DOG'ISTONDAN UCHGAN TURNALAR

Har bir shoir ijodida Vatan mavzusi alohida ajralib turadi. Har bir shoir o'z hayoti davomida tug'ilib o'sgan muqaddas zamin, ona tuproq haqida munosib so'z aytgisi keladi. O'zbekistonliklarning yaqin do'sti bo'lgan Rasul Hamzatov ana shunday shoirlardan edi. U o'z she'riyati bilan Dog'istoni butun dunyoga tanitdi. Bugun dunyoda Dog'iston deganda, avvalo, Rasul Hamzatovni, Rasul Hamzatov deganda esa Dog'iston tilga olinishi bejiz emas.

Safar davomida Maxachqal'a shahri Tarki-Taudagi shoir qabrimi ziyyarat qildik, Rasul Hamzatov haykali poyiga gullar qo'yidik, u yashagan xonadoga tashrif buyurib, oila a'zolari bilan uchrashdik. Shoirning 95 yilligiga bag'ishlangan tantanali tadbirda qatnashdik. U tug'ilgan Xunzax tumanidagi Sada ovulidagi bayramlarda ishtirok etdi, shoir xonadoni – otasi Dog'iston xalq shoiri, Hamzat Sadasa uy muzeyiga tashrif buyurdik.

Kuddi bizdag'i kabi bu diyor xalqi ham azaldan adabiyot, she'riyatni non va suv kabi hayot uchun zarur ne'mat deb biladi. Unda hamisha xalqning orzu-umidlari, dard-u armonlari, quvонch-shodliklari jam. «Boshqa yozuvchilarining kutubxonalarini kitoblarga to'la, mening kutubxonam esa xalq bilan to'la. Xalqdan olaman, xalqqa beraman», deb yozgandi bir paytlar Rasul Hamzatov. Zamondoshlari ta'kidlashganidek, u barcha buyuk shoirlari kabi oiganidan ko'proq berdi. Shuning uchun ham uning asarlarida har bir tog'ilik shoirdek gaplashadi. Har bir shoirning qalbida o'sha tog'ilik shivirlab turadi. Shoir ilk she'rilaridanoq dunyo ahli e'tiboriga tushdi. Uning «Turnalar» she'rini asosida yaratilgan qo'shiq yanada mashhur qildi. Ta'bir joiz bo'sa, u Vatan himoyasi uchun jonini baxshida etgan mard o'g'lona larga bag'ishlangan abadiy qo'shiqqa aylandi.

Shoir «Turnalar» she'rini Yaponiya yaga safari davomida yozadi. Atom bombasidan nurlangan o'quvchi qizga shifo tilab, millionlab bolalari oq turnalar yasab ko'kka uchirishi shoirga qattiq ta'sir qiladi. She'r asosida yaratilgan qo'shiq Rasul Hamzatovni butun dunyoga tanitdi. Qanchadan qancha yurtlarda, jumladan, shoir tug'ilgan Sada ovulida ham «Oq turnalar» yodgorligi o'rnatiladi.

Shoir xonadoniga tashrif buyurganimizda, uning qizi Salixat Hamzatova mammunligini shunday izhor qildi:

– Men o'zbekistonlik do'starimga alohida minnatdorlik bildirmoqchiman. Otamni, uning ijodini O'zbekistonda bu

qadar qadrlı va sevimli ekanligini eshitish biz uchun katta baxt. Toshkentda ham «Turnalar» monumenti o'rnatilgani, meni hayratga soldi.

Dog'iston ko'p millatli ahl oilani eslatadi. Unda turli millat va elat vakillari do'st-qadrdon bo'lib yashab keladi. Rus tili esa do'stona ko'priki vazifasini o'taydi. Bu o'lkada Hamzatov Sadasa, Sulaymon Stalskiy, Fazu Aliyeva, Rasul Hamzatov kabi shoirlar qanchalik aziz sanalsa, A. Pushkin, M. Lermontov, L. Tolstoy, A. Chekov kabi rus shoir va yozuvchilarini ham

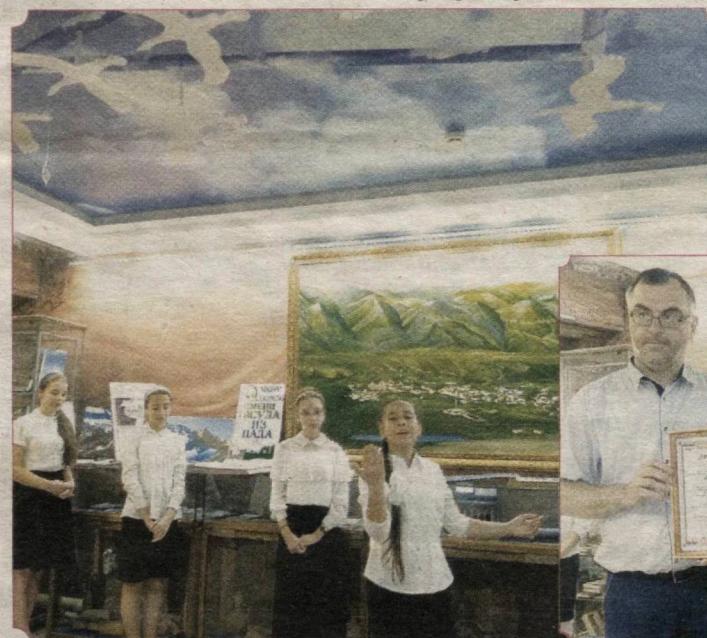
birlarga boy bo'ldi. Ayniqsa, dog'istonlik taniqli dramaturg o'zbekistonlik juda ko'p ijodkorlarning qadrdon do'sti va dugonasi Raisat Ibragimova, shoir Gadji Aygumovlar hamrohligida bir guruh rossiyalik yozuvchilar bilan Rasul Hamzatov nomidagi 50-maktabda o'quvchilar bilan bo'lgan uchrashuvdan niroyatda katta taassurotlar oldik.

Biz o'quvchilarga ko'p ming yillik tarixa ega bo'lgan, azal-azaldan dunyo

Minhojiddin MIRZO,
O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisining
birinchi o'rnbosari

Maktab direktori Maxach Iziyev tashabbusi va o'qituvchilar sa'y-harakati bilan Rasul Hamzatov ijodiga bag'ishlangan «Mening Dog'istonim» muzeysi tashkil etilgan bo'lib, unda 210 dan ortiq eksponatlar mavjud. Bu yerda iqtidorli o'quvchilardan iborat «Rasul Hamzatov guruhi» tashkil etilgan, ular shoir ijodiga daxlord 15 ta yo'naliш bo'yicha alohida badiiy kompozitsiyalar asosida avar, rus, lezgin, lak, qo'miq kabi hududga xos tillarda niroyatda ta'sirli chiqishlar qilishadi. Maktabning fidoyi rus tili va adabiyoti o'qituvchisi Razibeka Xalifayevaning aytilishcha, bu maktab o'quvchilar Respublikasi miqyosida o'tkazib kelinayotgan «Eng yaxshi maktab muzeyi» tanlovida doimo g'oliblikni qo'dan bermay kelishmoqda ekan.

– Bu shahrimizda eng yaxshi maktablardan biri bo'lib o'qituvchilar va o'quvchilar ba'ta'im m a s k a n ni buyuk shoir Rasul Hamzatov nomi bilan atalishidan niroyatda g'ururlanishiadi, – deydi dramaturg

shunday aziz, qadrlı hisoblanadi. Dog'istonda har millatning ona tili, adabiyoti, qadriyat va an'analarini rivojlanitirishga katta e'tibor beriladi.

Rasul Hamzatov buyuk bir muhabbat bilan Dog'istoni, Rossiyanı, uning turfa xalqlarini, dunyo ahlini seva bildi, sevganda ham birini ikkinchisidan ayirmay, birini tepa, birini past, birini oq, birini qora demay sevdvi. «Butun yer yuzi aholisini qulochimni keng ochib bag'rimga bosishni qanchalar istardim...», derdi u. Uning olamga, insoniyatga bo'lgan sevgisi, ulkan muhabbat va e'tirof bo'lib o'ziga qaytdi.

Bizda, ayniqsa, shoir tavalludining 95 yilligiga bag'ishlab Maxachqal'a shahridagi Rus drama teatrida o'tkarilgan tadbir katta taassurot goldirdi. Unda shoir she'rleri, qo'shiqlari rus, avar, lezgin, lak, qo'miq kabi qator tillarda yangradi.

Dog'istonda kechgan kunlar tad-

ilm-fani madaniyat o'choqlaridan biri bo'lgan, Samarqand, Buxoro, Xiva, Toshkent, Shahrisabz kabi shaharlari bilan dunyoga dong'i ketgan zamim – O'zbekistondan kelganimizni, bu diyordan algebra fanining asoschisi Muhammad al-Xorazmiy, jahon tibbiyot fanining darg'asi, dunyoga Avitsena nomi bilan tanilgan Abu Ali ibn Sino, buyuk falakshunos, «Ko'ragoniy yulduzlar jadvali» yaratuvchisi Mirzo Ulug'bek, she'riyat mulkingin sultonii Alisher Navoiy kabi juda ko'plab allomalar yetishib chiqqani haqida ma'lumot berdik. O'z navbatida, ularga O'zbekistonda juda ko'p do'st-lari borligi, mamlakatimizda yoshlar ta'lim-tarbiya rivojiga ko'satilayotgan e'tibor, ayniqsa, kitobxonlikka katta rag'bat ko'satilib, tanlov g'olibi bo'lgan yoshlarga Prezident sovg'asi sifatida «Spark» yengil avtomashinasini berilayotgani haqida so'zlab berdik.

Raisat Ibragimova. – Mening nabiram Laylo ham shu dargohda bilim oladi. Maktabda har yili Rasul Hamzatov tug'ilgan sanada «Oq turnalar» tanlovi o'tkaziladi. Bu tinchlik, ezzulkunni tarannum etuvchi anjumandir. Bolalar adabiyot, she'riyatni juda yaxshi ko'rishadi, kitob o'qishni sevishadi. Bejiz Dog'istoni adabiyot va she'riyat o'laki deyishmaydi. Sizning O'zbekiston haqida, uning tarixiy shaharlari, buyul allomalari, bugungi taraqqiyoti haqidagi so'zlarining o'quvchilarda katta taassurot qoldirdi.

Adabiyot, she'riyatning birlashtiruchi kuchi bor, deydi. Har yili «Oq turnalar kuni» festivalida Rasul Hamzatov she'riyati dunyoning qanchadan qancha mamlakatlardan kelgan shoir va yozuvchilarini Dog'iston zaminida birlashtiradi. Qalblarni qalblarga, ellarni ellarga bog'laydi.

MUSTAQILLIK ME'MORI

Birinchi Prezidentimiz Islom bobomni xotirlar ekanman,
ularning hayot yo'llari bilan yaqindan qiziqdim.

ISLOM KARIMOV

— Bilamizki, ularning bolalik yillari urush davriga to'g'ri kelgan. Bobomiz o'sha davrdagi qiyinchiliklarda toblanganliklari bois, har qanday vaziyatni sabr, iroda bilan yengib o'tishga intilgan. Ular tahsil olgan Samarqand shahridagi hozirgi 21-umumta'lum maktabi haqida esa sevimli «Tong yulduzi» gazetam orqali o'qigan edim. Bobomiz doimo a'lo bahoga o'qib, maktabni oltin medal bilan tamomlaganliklarining o'zi ham bizni hamisha a'lo o'qimoqqa chorlamog'i lozim.

Bilasizmi, Islom Karimov bo'sh vaqt-larida shaxmat va stol tennisini bilan shug'ullangan ekan. O'rta Osiyo Politexnika institutini tamomlagach, Toshkent aviatsiya zavodida muhandis bo'lib ish boshlagan. Sidqidildan mehnat qilib, davlat mukofotlari bilan taqdirlangan. Aslida, Mustaqillik me'morining hayot yo'li haqida ko'pchilik tengdoshlarim yetarli ma'lumotga ega. Faqat ularga o'xshashga intisak, munosib bo'sak, bobomizning ruhlari shod bo'lajak.

Sevarbek ELBOYEV,
Toshkent shahar, Yakkasaroy tumani
118-umumta'lum maktabining
8-«B» sinf o'quvchisi

BOBOMGA MAKUB

**Aziz bobojon! Hozir oramizda
bo'limasangiz ham yonimizda mehr-
li nigohingiz bilan bizga boqib,
katta marralarni egallashimizga
oq yo'l tilab turgandeksiz.**

Aslida, Siz bizga nurli, kelajagi porloq yo'lni tarlab bergan edingiz. Biz davomchilar sifatida ana shu yo'ldan bormoqdamiz. Siz xalq mehri, ishonchini oqlagandizingiz. Har qanday sharoitda ham xalq manfaatini himoya qilganingizni yaxshi bilamiz. Bizlarga elim deb, yurtim deb yashamoqni o'rgatdingiz. Men, ayniqsa, Sizning bir gapningizdan ruhanaman, shijoatga to'lamani: «O'zbekistonda yashayotgan har bir o'g'il-qiz menin farzandim. Bolam, sen iftixon bilan yasha, faqat olga qadam bos!». Siz bizni shunday suyar edingiz. Biz ham Sizni doim suyub, qadr lab yashaymiz!

Dilfuza SHOVXUNOVA,
*Navoiy viloyati, Zarafshon shahridagi
12-umumta'lum maktabining 10-«A» sinf o'quvchisi*

GERMANIYA MAKUBLARI: ular haqida nimalarni bilasiz?

Keling, avval Germaniya ta'lrim tizimiga qisqacha to'xtalsak. Ushbu mamlakatda o'quvchilarini ruhshunos ko'rigidan o'tkazib, so'ng maktabga qabul qilishadi. Bundan tashqari, bu yerda maktabda tahsil olish uchun bolalar 7 yoshga to'lgan bo'lishi shart emas. Muhimmi, ular darsliklarni o'zlashtira olsa, xoh 5, xoh 6 yosh bo'lsin, agar ruhshunos bolani maktabda o'qish uchun ham jismongan, ham ma'nan tayor desa, shuni o'zi yetarli.

3-4-sinfagi nazorat ishidagi kim yuqori ball to'plagan bo'lsa, o'sha o'quvchi 5-sinfidan gimnaziyaga qabul qilinadi. Yetarli ball yig'olmagan bolalar esa maktabda o'qishni davom ettiraveradi. Yana bir gap: Germaniyada o'quvchi barcha darslarni puxta o'rGANISHI shart, degan talab yo'q. Kim qaysi fanga qiziqsasi, o'shani chuqur o'rganadi.

Keling, endi tengdoshingiz Soliha Ahmedovaning

**Qadrli o'quvchilar, chet
elda tahsil olayotgan tengdoshla-
ringiz hayoti, kun tartibi, ular tahsil ola-
yotgan ta'lim maskani haqida bilishni istay-
sizmi? Unda sizlarni Germaniyaning Heidelberg
shahrida joylashgan Friedrich-Ebert nomidagi
maktabning 3 - 4-sinf o'quvchilari - opa-uka
Soliha va Abdurauf Ahmedovlar bilan
tanishtriramiz.**

kun tartibi bilan tanishsak:

- Maktab — mening ikkinchi uyim. Chunki ertalabdan to kech-gacha sevimli maskanimda kunimni maroqli o'tkazaman. Ayniqsa, matematika fanini juda yaxshi ko'raman. Shuning uchun ham 4-sinfni bitirganidan so'ng matematikaga ixtisoslashtirilgan gimnaziyada o'qishimni davom ettirmoqchiman. Bizda 1 — eng yaxshi baho hisoblanadi. Darslarni yaxshi o'zlashtirolmagan bolalarga esa 5 baho qo'yiladi. 6 — eng past baho hisoblanadi. Darslani yaxshi o'zlashtirigan umun Manheim shahridagi «Iqtidorli bolalar akademiyasi»ga qatnayaman. U yerdal bolalar bilan qiziqlari sayohatlarga chiqamiz, turli mashg'ulotlarga qatnashamiz.

Solihaning ukasi Abdurauf ham bizga qadrdon maktabi haqidagi qiziqlari ma'lumotlarni aytib

berishni istadi:

— Ilm maskanimizda 1-2-sinflarda bolalarni o'qishga qiziqtirish uchun sportga alohida e'tibor beriladi. Har hafta hovuzda suzish mashqlarini bajaramiz. Suzish sog'liq uchun juda foydalid.

Nemis maktablarida kitobni juda qadlashadi, ustozlar o'quvchilarini bir zum bo'sh qoldirmaydi. Hatto tanafusda ham bolalarni kitob mutolaa qilayotganiga guvoh bo'lasiz.

Nigora ABDUNAZAROVA tayyorladi

«SARDORLIK DAN NIMA FOYDA?», deydig'anlar ham o'z ishiga zo'r qiziqish bilan kirishib ketdi.

Maktabimizga yangi yoshlar yetakchisi keldi-yu, boshlang'ich tashkilot faoliyatini jonlantirib yubordi.

Maktabdagagi bayram-u tadbirlar saviyasi oshgani bir bo'ldi-yu, o'quvchilar uchun tashkillashtirilgan yangidan yangi loyihalalar bir bo'ldi. «Biz — yosh huquqshunos», «Men sportni tanlayman», «Ustozimga maktub», «Yangi yilga yaxshi tilaklar», «Direktor soati», «Minbar», «Kelajagim uchun 10 kitob» kabi ko'rik-tanlov va loyihalar o'quvchilarning bo'sh vaqtini unumli o'tkazishga xizmat qilmoqda. Maktabimizga yangi nafas olib kirgan yetakchimiz Gulshanoy Rahmatova bo'ladi.

— Jussasi kichik bo'lsa ham jur'atlari va tashabbuskor chiqib qoldi yetakchimiz, — deydi maktabimiz ma'naviy-ma'rifiy yoshlar bo'yicha direktor o'rinnbosari Dilafro'z opa Razzoqova. — O'quvchilar ko'ngliga yo'l topib, muammolarga yechim izlashi, faol sardorlarni sovg'alar bilan taqdirlashi o'qituvchilar va ota-onalarga manzur bo'imorda. Yoshlar ittifоqining shohtomirlari ham aslida

poytaxtdagi raislar emas, respublika miqyosidagi boshlang'ich tashkilot yetakchilaridir. Gulshanga qarab turib, Abdulla Qahhorning «Sinchalak» qissasidagi Saida esimga tushaveradi. Bizning Sinchalagimizda!

Sizlarga aytmоqchi bo'lgan asosiy yangilikka endi o'tsam bo'ladi. «Bir qizga qirq hunar oz», deya Gulshan opa tikuvchiliklар hunarini ham mahorat bilan o'zlashtirgan ekan. U o'z bilimlarini o'quvchi-qizlarga o'rgatishga ahd qildi. Xohlovchilar kutilganidan ortiq yig'ildi. Endi nima yetishmayapti? Albatta, tikuv mashinasida! Mana shu masala tuguni O'zbekiston Yoshlar ittifоqi Angren shahar Kengashni tomonidan yechildi. Tashabbus bilan chiqqan yetakchimizga zamonaviy rusumdagи tikuv mashinasini taqdim etildi. Maktab jamoasining quvonchi cheksiz. Barcha Kengash raisi Bekzod aka Normatovga o'z minnatdorligini izhor qildi. Hozir ilk saboqlar boshlandi. Kim biladi, kelajakda yoshlar bandligini ta'minlash maqsadida kichik tadbirkorlik faoliyati yo'nga qo'yilsa, ne ajab?

Otabek BAKIROV,
*Toshkent viloyati, Angren shahar,
27-umumta'lum maktabining
11-sinf o'quvchisi*

YULDUZINGIZ CHARAQLAB TURSIN!

Har hafta
sevimli «Tong yulduzi» gazetangizni yangi sonini bosma-xonaga topshirar ekanmiz, beixtiyor Bosh muharririmiz unga oq yo'l tilashni mendan so'raydi. Bu men uchun eng mas'uliyatlari vazifa sanaladi.

Xodimlarimizning bari birday kaft olib, gazetamiz o'quvchilarining qo'liga yorug' yuz bilan yetib borishini tilab, duo qilamiz. Shunday qilib, «Tong yulduzi» gazetasining yana bir yangi soni o'quvchilar hukmiga havola etiladi. Bir paytlar millionlab o'quvchisi bo'lgan «Tong yulduzi» gazetasini bugungi kunda ham ming-minglab o'quvchilar yo'llini yoritib turibdi. O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisi, O'zbekiston xalq shoiri Sirojiddin Sayyid o'zining bundan elliq yil muqaddam yozgan ilk maqolasi «Xayrullaning komandasasi: «Tong yulduzi»da chiqqanini va o'sha maqola sabab yuzlab do'stlar orttigani-yu'jod olamiga ilk qadam qo'yanini hanuzgacha bot-bot eslaydi.

Otam poshtachi edi. Bolalikda barcha gazetalar birinchi bo'lib bizning xonadonimiza kirib kelardi. Men ularning har biri o'ziga xos yo'lli, so'zi borligini o'quvchilik davridayoq anglab yetganman. Tumanimizning «Sariosiyo haqiqati» gazetasida 7-sinfda o'qib yurgan kezlarim «Bilmasangiz, bilib qo'ying!» sarlavhasi ostida ilk tanqidiy maqolamning chiqishi qishlog'imizda katta shov-shuv bo'lgan. Men o'shanda gazetaning nimaga qodirligi va so'zning ustuvorligini ilk bora his qilganman. Ushbu voqealarni eslashimning boisi shundaki, har bir sinfonaga qanot yozib kirib borgan «Tong yulduzi» gazetasining o'ziga xos qadrdonlari uning har bir sonini intiq bo'lib kutayotgan bo'lsa, ajabmas. O'quvchi ota-onasi va ustoziga aytolmagan dil so'zlarini sirdosh gazetasiga yo'llaydi. Gazeta orqali o'z tengdoshlarini olamiga kirib, ularning bugungi kundagi erishayotgan yutuqlaridan xabardor bo'ladi. Va niyoyat, o'zini ham ularning safida ko'rishni istaydi. Negaki, «Tong yulduzi» gazetasi o'quvchilarining yuksak minbari sanaladi. Gazetaga o'quvchilar o'zlarining ilk ijodi mashqlarini yo'llashdan sira tolmaydilar. Birov tabiatning go'zalligini tasvirlab rasm yuborsa, yana birov uni she'rga solishga oshiqadi. Xillas, har bir bola o'z mahoratini namoyon etib, uztozlar olqishini oshiga chog'lanadi. Bugun gazetaga obuna bo'lish, uning doimiy hamrohiga aylanish har bir o'quvching ko'ngil amriga havola. Uni gazetamizni, albatta, olib o'qigin, deya majburlayolmaymiz. Ammo yaqinda shu narsa ayon bo'ldiki, gazetaga obuna bo'lish majburiy emas, deylisa ham o'z ixtiyori bilan gazeta o'qiydigan ming-minglab o'quvchilarining borligini bilib quvondik. Bobom bahona

qidirib, o'z so'zining ustidan chiqmaydigan odamlarni yomon ko'rardi. U kishi bahonachini sira kechirmas edi. Bu yil farg'onalik, buxorolik, qashqadaryolik o'quvchilar har yilidan ham ko'proq gazetamizga obuna bo'lishibdi. Biz ularga tasanno aytdik. Ammo, negadir Surxondaryo, Samarqand, Qoraqalpog'iston, Sirdaryo, Navoiy viloyatlari o'quvchilarini o'zlarining bobo gazetalaridan biroz yiroqlashibdi. Kimdir «Gazeta bizga nima beradi?» degan savolni oldiga ko'ndalang qo'yan

bo'lsa, katta xato qiladi. Nashrlar mamlakatning bu-gungi kuni hamda yurtimizda olib borilayotgan sa'y-harakatlar insonlarning bir-biriga bo'lgan cheksiz mehr-muhabbatini ifodalaydi. U o'quvchilarining fikr lash hamda ilm olish doirasini kengaytiradi. Umr misoli toshqin daryo kabi shiddat bilan lahzalarni dog'da qoldirib o'tayapti. Siz sevgan «Tong yulduzi» gazetasi ham bu yil 90 yoshga to'ldi. Asrga teng otaxon gazetamiz hanuz yulduz kabi o'quvchilar yo'llini yoritib turibdi. Biz o'yalmizki, uning muxlislari barcha davr-u zamonlarda o'z sevimli nashrini biday mutola qilib kelishgan va shunday bo'lib qoladi.

Hayot bilsang boshdan oyoq sirli tugun, Ezguliklar qanot yozgay inson uchun. Qancha og'ir sinovlarni yengib o'tgan, «Tong yulduzi» to'qson yoshga to'ldi bugun.

Ey o'quvchi, sen qalbingga quloq solgin, Baxt eshigin kalitini topib olgin. Bu dunyoning har lahzasi g'animatdir, Sen qadrdon «Tong yulduzi» bilan qolgin!

AXTAMQULI

Mohina-bonusi ham yoshligidanoq ilmiga chanqoq va yangiliklarga intiluvchan bo'lib ulg'aydi. Qizlaridagi qiziqishlarni erta anglagan ota-onasi uni dizayner-modelyerlik yo'naliishi bo'yicha mahoratli ustozga shogirdlikka berdilar. Mohinabonusi Farg'ona shahridagi 9-umumta'lim maktabining 9-sinfda imtiyozi tugallab, 2-ijtimoiy-iqtisodiyot kasb-hunar kollejining dizaynerlik yo'naliishi bo'yicha o'qishga kirdi. Uning rasm chizishga bo'lgan qiziqishi 4-sinfda o'qib yurgan vaqtidan boshlangan. Ayniqsa, yosh iqtidor egasining ijodida tarixiy liboslar alohida o'ren tutadi.

U 2014-yil «Kamalak» yulduzli» tanloving viloyat bosqichi hamda 2015-yil «Tumorcha» bolalar liboslar tanloving Respublika bosqichida g'oliblikni qo'lga kiritgan. Mohinabonusi ijod qilish bilan birgalikda, kitob mutolaasiga ham vaqt topadi. Oxirgi o'qigan asari O'zbekiston xalq yozuvchisi O'tkir Hoshimovning «Ikki eshik orasi» kitobidir. Tinib-tinchimas, ijodkor, izlanuvchan Mohinabonusining kelgusidagi orzulari ushalishida ulkan zafarlar tilab qolamiz.

Gulchehra KARIMOVA

NON – AZIZ

Sulton Ulug'bek navbatdagi safaridan Samarqandga qaytayotib, ko'cha o'rtaida yotgan bir burda nonni ko'rib qolibdi. Shoshib otdan tushib, nonni qo'liga olibdi-da, uni o'pib, peshonasiga suribdi. Buni ko'rgan mulozimlardan biri:

– Hazrat, o'zingiz otdan tushmasdan bizga aysangiz bo'limasmidt? Sultonlik sha'niga... – debdi. Shunda Ulug'bek: – Nonga menin nazarin tushdi, binobarin, nonni yerdan men olishim kerak. Boshqa kimsaga aystsam, nonga nisbatan humratsizlik qilgan bo'lardim, – deb javob bergan ekan.

Poytaxtimizning Shayxonchur tumanidagi 324-umumta'lim matabining 2-«M» sinfida «Non – aziz» mavzusidagi ochiq dars ana shunday sahna ko'rinishi bilan boshlandi.

Darhaqiqat, nonning nomi ulug', nomidan ham o'zi ulug'. O'zbek xalqining zamonlar sinovidan o'tgan milliy odat va an'analaridan biri – yerga tushgan nonning ushog'i ko'rsa, uni olib ko'ziga surtadi. Chunki bu nonga bo'lgan buyuk muhabbat va e'tiqodimiz ramzidir.

Mashg'ulotda non eng aziz ne'mat ekanligi, ota-bobolarimiz uni ko'z nuri, dil sururi deyar doqlagani, bish uordan ibrat olishimiz kerakligi bolalarining o'zi ishtiroyidagi turli topshiriqlar yordamida qiziqarli tarzda tushuntirib berildi. Ustoz Dilfuza Rasulova o'quvchilariga bir-biridan qiziqarli, jumbobqli topshiriqlarni berib, ularni jamoaviy izlanishga yo'naltirdi. «Non» mavzusiga doir crossvordni yechish, «Nuqtalar o'rniga tushirib qoldirilgan so'zlarini qo'ying», «Topishmoqlar guldastasi», «Non – aziz» nomli sahna ko'rinishlarda har bir o'quvchi faol ishtirok etdi.

Nodira NAZAROVA

BO'LAR BOLA BOSHIDAN

Farzandning kamolga yetishida oilaviy muhit, ota-onaning unga bo'lgan e'tibori muhim o'r'in tutadi. Xalqimizda: «Bo'lar bola boshidan», degan gap bor.

Mohinabonusi Fotimaxon ayasining ro'zg'or tutumi, oilasi, atrofidagilarga munosabati, samimiyatini ko'rib ulg'aydi. Otasi Zafarjon akaning talabchanligi, onasi Zumradxon opaning bilimdonligi uni ko'p narsalarni o'rganishiga, hayotda o'z o'rnini topishiga imkon yaratdi. Oilaadagi kitob mutolaasiga bo'lgan qiziqish, dunyo yangiliklariidan xabardorlik bu qutlug' oshiyonda voyaga yetayotgan Jozibaxon, Mohinabonusi, Dilnura va Robiyaxonlarni doimo olg'a intilishga undadi. Avlodlari bog'bon, dehqon bo'lganlari sabab yoshtar ongiga halollik, birovni haqiga xiyonat qilmaslik, boriga shukur qilish, sabr degan fiziatlardan singdirilgan.

SAMARQANDLIK ISTE'DODLAR

Bolajonlar, siz ham qo'shiq kuylashga, raqsmonand musiqaga xirom aylashga qiziqasizmi?
Ushbu mavzuga bejiz to'xtalmadik. Chunki bu gal ko'hna Samarqand shahridagi 1-Bolalar
musiqa va san'at maktabining san'atga ixlosmand o'quvchilari va ular erishayotgan

muvaqqiyatlar haqida so'z yuritamiz.

O'tgan 2018-yil maktabimiz o'quvchilari juda ko'p muvaffaqiyatlarga erishdi, – deydi matab rahbari Feruza opa Nazarova. – 2010-yilda qurib foydalanishga topshirilgan bilim maskanimiz yangi musiqa asboblari, kompyuter jihozlari bilan ta'minlandi. Bu ijobiy o'zgarishlar maktabimiz pedagog ja-mosini yanada ishonch va kuch-g'ayrat bilan ishlashtga undamoqda. O'quvchilarimizning yutuqlari bilan har qancha maqtansak, arziydi. Masalan, o'tgan yilning fevral oyida Rossiya davlatining Saransk shahrida o'tkazilgan «Chude-sa isskustva» xalqaro tanloving «Milliy raqs» yo'nalishida o'quvchimiz Madina Qanoatova va guruhlar bo'yicha «Shodiyona» raqs guruhni qizlari I darajali diplom bilan taqdirlandi.

QUVNOQ DARS

Bugungi shiddatli zamonda o'sib kelayotgan yosh avlodni yetuk va bilimli insonlar etib tarbiyalash biz ustozlarning asosiy vazifamizdir.

game» o'yini o'quvchilarni o'tilgan mavzular yuzasidan yangi so'zlarni qaydarjada o'zlashtirganliklarini tekshirib olish uchun qulay sanaladi. **«Make up sentences», «Touch the cards», «Flashcard touch»** kabi o'yinlar esa bolalarning nutq qobiliyatlarini rivojanishiga yaqindan yordam beradi.

Bundan tashqari, darsdan bo'sh vaqtarda o'quvchilarda tinglab tushunish va so'zlashish qobiliyatini rivojlantirish maqsadida turli audio va video materiallar hamda o'quvchilarining yoshiba mos multfilm va kinofilmldardan foydalana moqdamiz. Shuningdek, yoshiba mos matnlar orqali ularda o'qish va yozish malakasi rivojlantirilmoqda. Shu tariqa o'quvchilarimizni chet tillariga bo'lgan qiziqishlarini yanada orttirishga harakat qilmoqdamiz.

Hilola MAVLONOVA, Guljahan G'ZOZYева,
Andijon viloyati, Xo'jaobod tumanidagi
5-umumta'lism maktabining ingliz tili o'qituvchilari

Maktabimizning raqs dastlari, yosh yakkaxon xonandalari viloyatimizning Ishtixon va Payariq tumanlarda bo'lib o'tgan ko'chma konserst dasturida faol qatnashib kelmoqda. Jumladan, estra-da sinfi o'quvchilarining «Chorlov», doirachilar ansamblining «Popuri»si, Krilovning «Sa'va bilan kabutar», «Sher bilan tulki» masallari asosida 5-sinf o'quvchisi Behruz Mardonov va 1-sinf o'quvchisi Baxtiyor Bektemirov tomonidan tayyorlangan teatrlashtirilgan sahna ko'rinishi barchaga birdek manzur bo'ldi.

Shuningdek, maktabimizda sinflararo konserst dasturlari ham tashkil etiladi. Bu galgi «Iste'dod» deb nomlangan musiqiy dasturda «An'anaviy xonandalik» va «Teatr» sinfi o'quvchilarini ishtiroy etdi.

Men ushbu maktabning 4-sinfida o'qiyman. Raqs bilan 3,5 yoshimidan shug'ullanaman. Badiy rahbarimiz Oyshirin opa Ravshanova bizga raqs sirlarini qunt bilan o'rgatadilar. Guruhimiz qizlari bilan juda ahilmiz. Ko'pchilik jamaa bo'lib raqsga tushish biroz qiyin, deb o'laydi. Lekin guruhdagilar bir-birini yaxshi tushunsa, bu qiyin emas. Buni bizga Oydin opa tez-tez takrorlab turadilar, – deydi «Shodiyona» raqs dastasi a'zosi Ruhshona Karimova.

Samarqandlik iste'dodli o'g'il-qizlari o'zbek san'atini dunyoga yoyishni o'z oldilariga oliy maqsad qilib qo'yishgan. Ularga hamisha omad yor bo'lsin, deymiz.

O.TURSUNBOYeva

Lesson 4

UNDERLINE CORRECT ALTERNATIVE

- I can/am can/can to read fast.
- When I first heard his song, I not able/not could/could not understand anything.
- Even when I am stressed, I am usually able to/can/ able sleep.
- Doston recently had a problem but he can able to/was able to/managed solving it.

Muhammadsharif FAYZULLAYEV

ANIMAL PLANET

- Which animals sit alone when they are sad? – Pandas.
- Which animals can drag? –
- Which animals can swim? –
- Which animals live in Japan? –

animals are friends of human? –

- Which kind of birds can not fly? –
- Which animal can not jump? –

- Which animals eat green grass? –
- Which animals feed with died animal? –
- Which animals hate in red colour? –
- Which

Ma'mura G'ULOMOVA

Kuni kecha Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi 122-umumta'lism maktabida «Vatanga munosib farzand bo'lish – har birimizning burchimiz!» nomli ma'naviy-ma'riy tadbir bo'lib o'tdi.

OTA-ONAMNI XURSAND QILSAM...

Kechada Yunusobod tuman xalq ta'limi bo'limi mas'ul xodimlari, mahalla faollari, O'zbek Milliy akademik drama teatri aktyorlari, ota-onalar va o'quvchilar ishtiroy etdi.

Harbiy orkestr tadabirni ko'tarin-ki ruhda o'chib berdi.

Musiqiy guldastalar, Vatan haqidagi she'rlar, teatr aktyorlaring «Imtihon» nomli sahna ko'rinishi yig'ilganlarda katta taassurot qoldirdi.

Kecha yakunida iqtidorli, ayniqsa, sport sohasida erishgan yutuqlari uchun o'quvchilarining ota-onalarini faxriy yorliq bilan taqdirlandi.

– Yoshligimdan ko'plab sport tur-ligiga qiziqaman. Kelajakda xalqaro musobaqalarda faxrli o'rinnarini egal-lab, yurtim bayrog'i ni balandlarga ko'targanimda, ota-onamning xursand bo'lishlarini xohlayman, – deydi 4-«B» sinf o'quvchisi Bekzod O'rzbekov.

Nigora JO'RAYERVA

INGLIZ TILINI O'RGANAMIZ

Har kim o'z ishida ulug'vor bo'lishi kerak.

MEHRIBONIM

Onajonim, mehribonim,
Qalbi quyosh siz bog'bonim,
Bo'ling doim sog'u omon,
Dunyodagi qadrondim.

Yagonamsiz, hamrohimsiz,
Siz baxtimsiz sharaf-shonim,
Farzandning qutlar sizni,
Mo'tabarim pok insonim.

Jasur IMOMALIYEV,
poytaxtimizning Olmazor tumanidagi
261-umumta'lum maktabining
2-«A» sinf o'quvchisi

UY RASMINI CHIZAR...

Bir bor kulib qarolmagan qizingiz,
Izlayapti sizni yurgan izingiz.
Eslolmaydi hatto shirin so'zingiz,
Mehribonlik uydagi bolalar.

Istashadi bag'ringizda uxlamoq,
Bo'lsa derdi mening onam ko'ngli oq.
Uy rasmini chizar qo'da moybo'yoq,
Mehribonlik uydagi bolalar.

Kelasiz deb har kuni kutishadi,
Sog'inishib hijronlar yutishadi.
Nahot ular shundayin o'tishadi,
Mehribonlik uydagi bolalar.

Sig'madimi uyingizga shu bola,
Bola emas bu beg'ubor shalola.
Ko'zlarining yoshi misoli jola,
Mehribonlik uydagi bolalar.

Malohat NIZOMOVA,
Navoiy viloyati, Navbahor tumanidagi
11-umumta'lum maktabining
9-sinf o'quvchisi

MUSHUKCHAM

Mening jajji mushukcham,
O'ynab-o'ynab yuradi.
Hammaga zavq keltirib,
Doin quvnoq turadi.

Chiroylidir, go'zaldir,
Menga biram yoqadi.
Munchoqdek ko'zi bilan,
Bizga kulib boqadi.

Mening shirin mushukcham,
Mening asal mushukcham.

Zamira AYTBOYEVA,
Toshkent viloyati, O'rta Chirchiq
tumanidagi 53-umumta'lum maktabining
5-sinf o'quvchisi

BOLAGA MEHR BERING

Bolaga mehr bering,
Qalbiga qulq soling.
Kechasi ertak aytib,
Uning ko'nglini oling.

Bilsin Temur bobosin,
Navolyni o'rgansin.
Ulug'bekdan ibrat olib,
Mehrga to'lib yursin.

Ular Temur avlodidan,
Barchinoylar naslidir.
Qo'shilmasin yomonlarga,
Yomon bo'lish xavflidir.

Vatanin jordan sevsin,
Tuprog'in surtsin ko'zga.
Uni ardoqlay bilsin,
Yaxshilik qilsin Sizga.

Barno MIRZAYEVA,
Samarkand viloyati, Urgut
tumanidagi 118-umumta'lum
maktabi o'qituvchisi

Men 9-sinfda a'llo baholarga o'qiyman. Ilk bor 5-sinfda o'qiyotganimda, go'zal qishlog'imga bag'ishlab «Kuz» she'rimni yoqganman.

Yoshlar ittifoqi Kengashi tomonidan
o'tkaziladigan barcha tadbirlarda

JURNALIST BO'LMOQCHIMAN

boshlovchilik qilaman, o'z she'rlarimdan
namunalari o'qib, tengdoshlarimni
she'riyatning sehrli
olamiga oshno qilayman.

Beshariq tumanidagi
Yoshlar ittifoqi qoshi-da tashkil
etil-

gan «Yosh ijodkorlar» to'garagi
rahabari Mohira Akbarova she'rlarimni
o'qib ko'rib, ularni kitob holida chop
etishimni maslahat berdi. «Tojmahal»

kutubxonasida Enaxon Siddiqova,
Iqbol Mirzo, Soyib Mirzolar bilan
bo'lgan adabiy kechada menga
o'zlarining qimmatli maslahatlarini
berdil. Shu kunlarda Soyib Mirzo
so'zboshisi bilan ilk she'riy kitobim
chop etilish arafasida. Kelajakda journalis
bo'lish orzum bor, nasib
bo'lsa, albatta, orzumga
yetaman.

Umida OCHILOVA,
Farg'on'a viloyati,
Beshariq tumanidagi
29-umumta'lum maktabi
o'quvchisi

DONISHMAND BOBO ERTAKLARI

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

Qadim zamonda yoz sermeva, qishi serqor bir mam
lakatda qulchilik avj olgan ekan. Qullar o'z xohish-ixtiyor
bilan yashay olmas, butun borlig'i egasining ixtiyorida ekan.
Hatto ayrim zolim qui egalari qo'l ostidigilarni qanday
qilib o'ziga bo'yusundirishni boshqa-

larga namoyish qilish maqsadida
ularni oftobga qo'yib, yog'i erib
ketgunicha ushlab turarkan.
Yoki qattiq sovuq havoda
qul bechoralarni muzlab
qolquniga qadar tashqarida
goldirarkan.

O'sha zamonalarda bozorda
qullarning narxi yoshiga qara
belgilanlar ekan. Ayniqsa, o'smir-yoshlarning narxi
juda baland bo'larkan.

Kunlarning birida ana
shunday o'smirlarning
besh-oltitasini arqonga
bog'lab, qui bozoriga hay
dashibdi. Ular tor yo'llar,
changalzorlar, goh suvsi
sahro-yu biyobonlar,
goh zaharli ilonlar
yashaydigan vodiylar
idan o'tibi. O'smir

qullar orasida ko'zlar chaqnab turgan bir bola ham bo'lib,
ismi Lochin ekan. Lochin hamqishloqlari bilan keta turib,
ularga bir gapni aytibdi:

— Bilasizlar, ilgari ham qui bo'lib sotilganman. Bir amallab
qochishni uddalaganman. Mana yana qo'iga tushdim. Shu
bois, qul bo'lgandani ko'ra yaxshisi ozodlik yo'lida o'lganimiz
yaxshi. Tunda egalarimiz o'tov ichida sham yoqib, oshiq
o'ynab, bir-birlariga bizni sotishadi. Xo'p desanglar, ana
shu o'yin avjiga chiqqan mahal yonimda yashirib qo'yan
pichog'im bilan arqonlarni kesaman. Keyin birlagalishib
qocharim! Rozi bo'sanglar, ishni reja qilaman, — debdi.

Uchinchilik kuna kechasi oshiq o'yini rosa qizibdi. Shu mahal
Lochin qo'lidagi kichkina xanjar bilan avval hamqishloqlari,
so'ng o'zining qo'li va oyog'idagi arqonlarni kesibdi.

Barcha qullar changalzor oralab noma'lum tomonga
qarab qocharibdi. Ular bir kecha-yu bir kunduz yo'l yuribdi.
Birovining oyog'iga tikon kirib qonagan, yana biri suv
siziligidan holdan toyibdi. Shunda Lochnining bobosidan
eshitgan gap yodiga tushibdi: «Ey o'g'ilim, aqling bor,
uni ishlashit uchun farosat ham kerak. Xudodan nimani
so'rasang, beradi. Faqat har doim aqlingni ishlatib, farosat
bilan ish ko'ri», derkan.

Axiyri qochayotganlar bir to'p yantoq yonida to'planibdi.
Lochin «Shu yantoqning tubida suv bo'lishi kerak, agar

(Ertak)

FAROSATLI BOLA

yohlarga uchqun tushib, alangalabdi. Oltov qochqin quruq
shoxlar topib kelib isinibdi. Shu tariqa ular jonlarini omon
saqlab qolibdi.

Erta tongda bolalar yana yo'iga tushishibdi. Bir necha
kun och-nahor, suvsiz yo'l bosishibdi. Ayrimlari holsizlanib,
hushidan keta boshlabdi. Qolganlari ham bir-biriga suyanib,
arang yurib borishardi. Shu tariqa ular shovullab oqayotgan
daryo b'o'yiga borib qolishibdi. Bu paytda olti qochqindan
ikkitasigina hushida ekan. Lochin daryodan hovuchlab suv
keltirib, ularga ichiribdi. Hushidan ketganlar asta o'ziga
kela boshlabdi. Keyin atrofni kuzatishibdi. Qarashsa, bu
yerda mevali bog'lar juda ko'p ekan. Qochqinlar shirindan
shakar mevalardan olib yeyishibdi. So'ng
u ikki toshni topib
di-da, bir-biriga ur
ishtiribdi. Shunda
qurib qolgan o't-gi
qolibdi.

Taqdirmi qarangki, ular uch o'g'il, uch qiz ekan. Yaratgan
yoshlarning ko'ngillariga mehr-muhabbat tuyg'ularini solib
di va ular turmush qurishibdi. Vaqtlar o'tib, navbatil bilan
har oilada farzandlari dunyoga kelibdi. Bora-bora daryo
bo'yidagi so'lim maskanda Qulobod degan bir qishloq
paydo bo'libdi. Shunday qilib, bir yosh o'smirning aqli va
farosati tufayli qullikda yo'q bo'lib ketishi mumkin bo'lgan
yigit-qizlar omon qolishibdi.

Qissadan hissa shuki, aqlii va farosatlari inson bu hayotda
juda ko'p baxt va omadga erishadi.

(Davomi bor)

PARVOZI BALAND NAVOIYUHLAR

Binafsha Nurullayeva 10-«D» sinfida a'llo baholarga o'qiydi. Chet tillarini chuqur o'rganishga astoydil kirishgan qizaloq yaqinda engiz tilini bilish darajasini belgilovchi B-1 sertifikatini oldi.

tashkil etilgan o'quv-seminarida fidoyi o'qituvchilar faol qatnashib, o'z g'oyalarini seminar ishtiroychilariga taqdirm etishdi. Ayniqsa, D.Bobomurodova, D.Ostonova, Z.Rahimovaning turli mavzudagi innovatsion g'oyalari qatnashchilarda katta qiziqish uyg'otdi.

Ha, aytgancha, muktabda voleybol bo'yicha o'smirlar jamoasi tashkil etilgan bo'lib, jamoa a'zolari «Umid niholari» musobaqasida bir necha marta g'oliblikni qo'liga kiritgan. 6-sinf o'quvchisi Humoyun Nusratullayev esa sportning kikbosing turi bo'yicha Olmalik shahrida o'tkazilgan O'zbekiston kubogida 1-o'rinni egallab, mamlakat

championi degan nomga sazovor bo'lib, Qozog'iston Respublikasida o'tkaziladigan xalqaro turnirda qatnashish huquqini qo'ga kirtdi.

– Hali oldindagi rejalarimiz bisyor. Bolalarimizning ko'zlariga bir qarang, ularning eng urangi kunga ishonchi mustahkam. O'quvchilarimizning har biri orzu qilishdan charchamaydi. Bu yosholarga kelgusida ezgu orzulari ijobat bo'lishini istayman, – deydi Habiba opa. Biz ham ustozning gaplari qo'shilamiz va muktab o'quvchilarining kelgusida bundan-da yuqori marralarni zabit etishlariga ishonamiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA

SPORTDA CHINIQ YAPMIZ

Inson yaralibdiki, o'zi va oilasi, yashab turgan yurt tuprog'ini muqaddas bilib, Vatan himoyasini muqaddas burch hisoblagan. Vatan deganimizda, eng avvalo, Shiroq, To'maris, Najmuddin Kubro, Jaloliddin Manguberdi,

Amir Temur kabi ulug' ajodolarimiz yashab va kurashib o'tgan, aziz ota-bobolarimizning tabarruk xoklari yotgan, kindik qonimiz to'kilgan muqaddas tuproq ko'z oldimizda gavdalananadi.

5-«B» sinf o'quvchilaridan Asadbek A'zamov, Shahzoda Murodova, Marjona Isaqova, Shahlo Nuraliyeva, Ziliola Ilhomova sovindorlar safidan munosib o'r'in egallashdi.

Darhaqiqat, Vatan, ona-yurt deb ataluvchi ulug' va muqaddas maskanni asrab-avaylash har birimizning muqaddas burchimizdir. Buning uchun esa ota-bobolarimiz qadidim otga minish, tosh ko'tarish, kurash tushish, yugurish kabi sport turlari bilan shug'ullanishga alohida e'tibor qaratgan. «Poya», «Uloq», «Marrani egallah», «Aylanma darra», «Tosh ko'tarish», «Bekinmachoq» kabi o'yinlar orqali bolalar qalbiga yoshlikdan epchillik, chaqqonlik, mardlik, vatanparvarlik tuyg'ulari singdirib borilgan. Shu bois, muktabimizda ham sport musobaqalari mutazam o'tkazib turiladi.

Kuni kecha ta'lif maskanimizda 5-, 6-, 7-, 8-sinf o'quvchilarini o'ttasida sportning yengil atletika va armrestling musobaqalari bo'lib o'tdi. Bellashuvlar qiziqarli va taassurotlarga boy bo'lib, g'oliblar diplom va esdalik sovg'alarini bilan taqdirlandi.

Umidjon OLIMOV,

Farg'ona viloyati, Beshariq tumanidagi

33-umumta'lism muktabining jismoniy tarbiya o'quvchisi

YILIGA

Sarlavhada berilgan savolga bilimdon o'quvchilarning ba'zilari «30 ta», ayrimlari «50 ta», hatto «70 ta», deya javob beradi. Ayting-chi, yiliga 100 ta kitob o'qiy olasizmi?

NECHTA KITOB

O'QIYSIZ?

Sezib turibman, bu so'roqdan, yuragingizga biroz hadik oraladi. Hatto ba'zi o'quvchilar, «Yiliga qanday qilib 200 ta kitob o'qish mumkin?» Axir inson bunga jismomon ulgurmeydi-kul» deyayotgandir? O'yaymanki, bu isjni uddalasa bo'ladi. Hatto a'lo darajada. Qanday qilib, deysizmi? Unda quyidagi maslahatlarimizni diqqat bilan o'qib chiqing.

Agar siz kam vaqtingizni mutolaaga ajratsangiz, unda 200 raqami o'z-o'zidan sizga qo'rinqinch tuyuladi. Ammo kitob o'qishni hayotining mazmuniga aylantira olgan bolalar uchun bu dovonni zabit etish unchalik murakkab ish emas. Ha, ishonavering!

Keling, hisoblab ko'ramiz. Mutolaas tezligi daqiqsiga 200 ta so'zga yaqin. O'rtacha hajmli kitobda deyarli 50 mingta so'z mavjud.

100 kitob x 50 000 so'z = 5 000 000 so'z.

5 000 000 so'z / daqiqsiga 200 so'z = 25 000 daqiqa.

25 000 daqiqa / 60 daqiqa = 416 soat.

Demak, 100 ta kitob o'qish uchun yiliga o'rtacha 416 soatni mutolaas uchun sarflash lozim bo'ladi. Kuniga esa bu raqam 1-1,5 soatga to'g'ri keladi.

Ko'pchililingizda «Har kuni maktabda ilm olishga juda ko'p vaqt sarflaymiz. Qo'shimchasiga kitob mutolaasi uchun yana 1-1,5 soatni qayerdan olamiz? Miyamiz toliqmaydimi?» degan savollar tug'ilishi, tabiiy. Nazarimda, bularning bari o'rinsiz savollar.

Bilaman, bugun ko'pchililingiz ota-onangiz olib bergen zamoniaviy uyalni telefonidan foydalanasiz. Ushbu match bilan kerak bo'lsa, butun dunyoni «nazarat» qilasiz. Ammo ba'zan

bu ishingiz me'yordan ortib, ottindan qimmatli vaqtingizni ijtimoiy tarmoqlardagi bo'limg'ur suhabatlarga, internetdagi keraksiz ma'lumotlarni o'qish uchun sarflab yuborasisiz. Aytib qo'yay, bularning bari miyangizni yengil-yelpi ma'lumotlarga ko'niktirib qo'yadi. Bora-bora diqqatingizni bir joyga jamlash murakkab kechadi. Kitob mutolaasi esa bu borada sizga katta yordam beradi. Shunday ekan, ijtimoiy tarmoqlarni kitoblarga almashtirishni tavsiva etamiz. Bu harakatingiz bilan miyangizga zaruriy narsalarga e'tibor qaratishda ko'maklashasiz. Qolaversa, badiiy adabiyot o'qiyotganingizda o'zingiz sezmgagan holda nutqningizni boyitib borasisiz.

Kerakli tavsiyalar:

– agar qog'oz kitoblarni xush ko'rsangiz, ularni ko'rinarli joyga qo'ying;

– kitobni smartfonda o'qiydigan bo'lsangiz, barcha ijtimoiy tarmoqlar ilovalarini o'chiring. Bu orqali o'zingiz uchun mutolaas muhitini yaratasingiz;

– mutolaas uchun sizni haqiqatan ham o'ziga jalb etadigan kitoblarni tanlang;

– siz hushlamagan, zerikarli deb o'yagan asarlarizingizni o'qishga o'zingizni sira majburlamang;

– yoningizda doim kitob olib yuring. Ishonaman, kun davomida mutolaas uchun, albatta, vaqt topiladi.

So'zim yakunida shuni aytmoqchimanki, agar Sizda chindan-da kitob o'qishga mehr va intilish bo'lsa, kelajakda, albatta, katta yutuqlarni qo'liga kiritasiz.

Sa'dullo TURSUNOV tayyorladi

Ranglar tilga kirganda

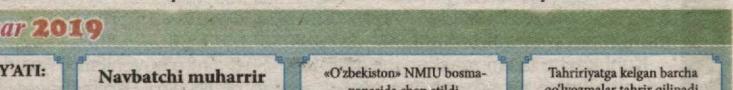
Muslimaxon SAIDAKMALOVA,
poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi
«Orom» nomli 38-umumta'lum maktabining 4-«J» sinif o'quvchisi

Behruzbek AHMADALIYEV,
Farg'on va viloyati, Beshariq tumanidagi 27-umumta'lum maktabining 8-«A» sinif o'quvchisi

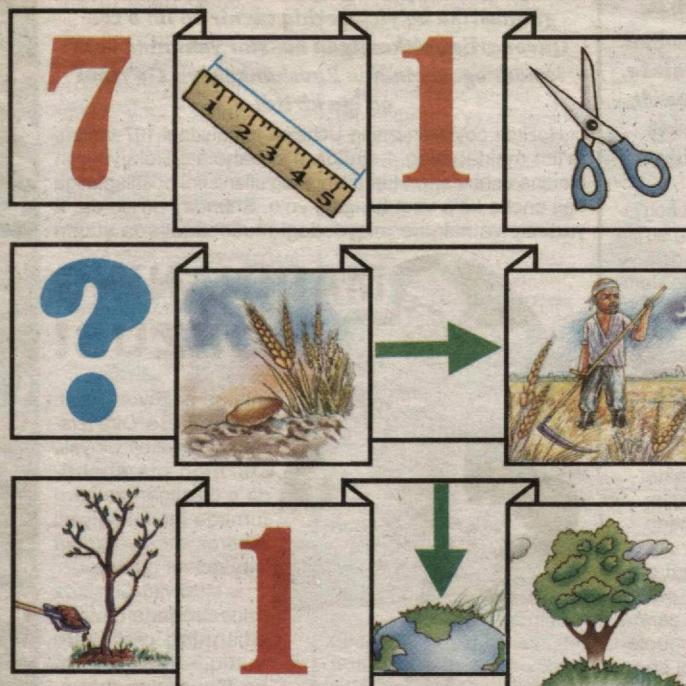

Abdulmoniy MUHIDDINOV,
Andijon viloyati, Oltinko'l tumanidagi
16-umumta'lum maktabining 9-«V» sinif
o'quvchisi

Abdulboriy TURG'UNBOYEV,
Andijon viloyati, Oltinko'l tumanidagi
16-umumta'lum maktabining 4-«B» sinif
o'quvchisi

BO'SH O'TIRMAY, BOSH QOTIR!

Anvarjon MAHMUDOV, poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi «Orom» nomli 38-umumta'lum maktabining 7-«A» sinif o'quvchisi

28 yanvar 2019

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi

Bosh muharrir
Feruza ADIROVA

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan
o'tgan.

TAHIRIR HAYATI:
Qahramon QURONBOYEV,
Dilshod KENJAYEV,
Murtazo SULTONOV,

Feruza JALILOVA,
Ashurali JO'RAYEV
(Bosh muharrir o'rinsbosari),
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir
Nodira NAZAROVA

Rassom
Feruzbek KAMOL o'g'li
Sahifalovchi-dizayner
Shaxobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMU bosma-
xonasida chop etildi.
Gazetaning poligrafik ijhatdan sifatli
chop etilishiga bosmaxona mas'ul.
Manzilimiz va bosmaxona manzili:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi,
30-uy. Indeks: 10011.
Obuna indeksi: 198.

e-mail: info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz
Adadi - 13000
Buyurtma - 3079

Tahririyatga kelgan barcha
qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib berilishi
uchun obunani rasmiylashtirgan
tashkilat javobgar.

Shaxsi A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishigini narxa.
Gazeta haftaning dushshashda kuni
chop etiladi.
Topshirish vaqt - 18:00
Topshirildi - 18:00
Tel./faks: (99871) 244-63-08